

Monumentnummer*: 514072

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 februari 2000
Kadaster deel/nr 82695/111

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Joure De Fryske Marren Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Joure

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Joure A 7954

Omschrijving**

Inleiding

De WINKEL-TABAKSFBRIEK genaamd "De Witte Os" is in 1871 door de nazaten van Douwe Egberts aangekocht. Het aangrenzende pand, tegenwoordig Midstraat 99, is het statige herenhuis dat sedert 1831 in het bezit van de familie was. In oktober 1881 woedde een hevige brand in het centrum van Joure waarbij o.a. het herenhuis, de tabakskerverij en de koffiebranderij van het bedrijf afbrandden. De winkel ondervond hierdoor ernstige schade en werd grotendeels herbouwd in 1881/1882 in Traditioneel-ambachtelijke trant.

Het gebouw, dat tegenwoordig dienst doet als museum-winkel, ligt aan de noordzijde van de Midstraat met aan de oostzijde het herenhuis waarmee het pand op de verdieping is verbonden. Achter de winkel ligt een binnenplaats die ook van uit het herenhuis te betreden is.

Omschrijving

Het pand is opgetrokken in een donkerrode baksteen onder een samengesteld dak belegd met zwarte platte Friese pan. De gevel heeft twee etalage-vensters met bovenlicht met daartussen, in een portiek, de toegangsdeur met bovenlicht. De portiek heeft eveneens twee etalage-vensters met een bovenlicht. De gevelsparingen worden overspannen door een steens segmentboog. Aan weerszijden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van de portiek zijn gietijzeren sokkels met houten ringen aangebracht. Tegen het fries van de bakgoot is een houten plaat aangebracht met het opschrift: "tabaks fabriek" en in het midden een medaillon met strik, witte os en opschrift "de witte os".

Centraal in het dakvlak grenzend aan de Midstraat staat een dakkapel onder zadeldak met gegolfde windveer. De dakkapel heeft een licht getoogd T-venster met bovenlicht. Op de nok staat een gemetselde schoorsteen met lijst en schoorsteenplaat.

De inrichting van de winkel is grotendeels een hedendaagse kopie van een 19de-eeuws winkelinterieur. De toonbank is bijvoorbeeld niet origineel, evenals een gedeelte van de schappen. De etalagebakken met een versierde achterplaat met decoratieve opstand zijn daarentegen wel origineel. De structuur van het oude winkelpand is echter ongewijzigd gebleven, evenals het balkenplafond en de houten vloeren. De kap is recent vernieuwd.

De achtergevel heeft een groot lichtvenster, een deur naar de achterliggende binnenplaats en op de verdieping een venster. Op de zolder is een doorgang gecreëerd naar het aangrenzende herenhuis.

Waardering

Het winkelpand "De Witte Os" te Joure is van algemeen architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling;
- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en architectuurhistorisch van algemeen belang is;
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van het object.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen
Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Winkel (G)
Industrie

Functie

Tabakswinkel
Tabaksfabriek